MPSCKEEDA

UPSC, MPSC, COMBINE गट ब गट क, तलाठी, पोलीस भरती

एकच ॲप – अनलिमिटेड अभ्यासक्रम, अनलिमिटेड सराव!

संपूर्ण नोट्स +
अनलिमिटेड TEST सिरीज

टॉपिकनुसार नोट्स + PYQ

प्रत्येक विषयाच्या टॉपिकनुसार नोट्स + टॉपिकचे

100 PYQ प्रत्येक विषय

LIVE + कोणत्याही वेळेत टेस्ट सिरीज

टॉपिकनुसार, प्रत्येक टॉपिकचे 25 प्रश्नांचे

50 संच ऑल महाराष्ट्र रँकिंग

मिनी मॉक टेस्ट

संपूर्ण विषय किंवा कोणतेही दोन विषय
• 25 प्रश्न

200 टेस्ट विश्लेषणासहित

फुल मॉक टेस्ट

संपूर्ण पेपर स्वरूपात

200 टेस्ट विश्लेषणासहित

दिवाळी ऑफर

₹499 / एक वर्ष

किंवा

₹99 प्रति महिना

आत्ताच डाउनलोड करा

JOIN NOW • MPSCKEEDA APP

Google Play Store वर उपलब्ध • या पानावर कुठेही टॅप करा

मराठी व्याकरण : लिंग

1. लिंग म्हणजे काय?

व्याख्या : नामाच्या ज्या रूपावरून ती वस्तू किंवा प्राणी **पुरुषजातीचा, स्त्रीजातीचा की दोन्हींपैकी नाही** हे कळते, त्याला **लिंग** म्हणतात.

- मराठीत लिंगे **तीन** : **पुल्लिंग** (तो), **स्त्रीलिंग** (ती), **नपुंसकलिंग** (ते).
- प्राण्यांचे लिंग नैसर्गिक असते; पण निर्जीव वस्तूंचे लिंग **भाषेतील रूढीने** ठरते (उदा. 'दगड' पुल्लिंगी, 'भिंत' स्त्रीलिंगी, 'घर' नपुंसकलिंगी).
- लिंगामुळे विशेषण, सर्वनाम व क्रियापदाचे रूप बदलते : तो चांगला मुलगा आला – ती चांगली मुलगी आली – ते चांगले मूल आले.

ओळखण्याची सोपी पद्धत : नामापूर्वी **'तो, ती, ते'** लावून पाहा — तो दगड (पु.), ती भिंत (स्त्री.), ते घर (नपुं.). अनेकवचनात ओळख कठीण वाटल्यास शब्द एकवचनात आणून पाहा.

2. लिंगानुसार निर्जीव वस्तूंची उदाहरणे

पुल्लिंग (तो)	स्त्रीलिंग (ती)	नपुंसकलिंग (ते)
दगड, डोंगर, आंबा, रस्ता, सूर्य, चंद्र, पाऊस, वारा, समुद्र, दिवा, पंखा, देश	नदी, भिंत, खुर्ची, वही, शाळा, पृथ्वी, हवा, वीज, गाडी, भाकरी, पेटी, बाग	घर, पुस्तक, झाड, पाणी, फूल, शेत, आकाश, सोने, दूध, तेल, पान, गाव

3. पुल्लिंगापासून स्त्रीलिंग करण्याचे नियम

नियम	उदाहरणे
1. 'आ' कारान्त → 'ई' कारान्त	मुलगा–मुलगी, घोडा–घोडी, कुत्रा–कुत्री, बकरा–बकरी, मामा–मामी, काका–काकी, चिमणा–चिमणी, कोंबडा–कोंबडी
2. 'ईण' / 'इण' प्रत्यय	वाघ–वाघीण, माळी–माळीण, धोबी–धोबीण, हत्ती–हत्तीण, सुतार–सुतारीण, तेली–तेलीण, साप–सापीण
3. 'अक' → 'इका' (तत्सम)	बालक–बालिका, लेखक–लेखिका, गायक–गायिका, नायक–नायिका, पाठक–पाठिका, सेवक–सेविका, अध्यापक–अध्यापिका
4. 'अ' → 'आ' (तत्सम)	प्रिय–प्रिया, सुत–सुता, कांत–कांता, बाल–बाला, शिष्य–शिष्या, आचार्य–आचार्या
5. 'वान/मान' → 'वती/मती'	गुणवान–गुणवती, भाग्यवान–भाग्यवती, बुद्धिमान–बुद्धिमती, श्रीमान–श्रीमती, धनवान–धनवती
6. 'ई' → 'इनी'	स्वामी–स्वामिनी, तपस्वी–तपस्विनी, यशस्वी–यशस्विनी, मनस्वी–मनस्विनी
7. 'ता' → 'त्री'	दाता–दात्री, कर्ता–कर्त्री, धाता–धात्री
8. वेगळे शब्द	पिता–माता, राजा–राणी, बैल–गाय, पुरुष–स्त्री, नवरा–बायको, भाऊ–बहीण, सासरा–सासू, वर–वधू, बोकड–शेळी, रेडा–म्हैस, मोर–लांडोर, दीर–जाऊ, सम्राट–सम्राज्ञी, विद्वान–विदुषी, युवक–युवती, कवी–कवयित्री, साधू–साध्वी

4. नपुंसकलिंगी प्राणीवाचक नामे

- काही प्राणीवाचक/व्यक्तिवाचक नामे नपुंसकलिंगी असतात : **मूल, बाळ, वासरू, कोकरू, पाखरू, पिल्लू, शिंगरू, तट्टू, लेकरू**.
- लहानपणा दाखवताना नाम नपुंसकलिंगी होते : वासरू (गाईचे पिल्लू), पाडस (हरिणीचे पिल्लू), शिंगरू (घोड्याचे पिल्लू).
- काही प्राणी एकाच लिंगात वापरतात : स्त्रीलिंगी — **माशी, पाल, घूस, खार, ऊ**; पुल्लिंगी — **डास, ढेकूण**. त्यांच्या लिंगभेदासाठी 'नर/मादी' लावतात : नर माशी, मादी डास.

5. लिंग व इतर शब्दांचे बदल

शब्दजात	पुल्लिंग	स्त्रीलिंग	नपुंसकलिंग
सर्वनाम	तो, हा, जो	ती, ही, जी	ते, हे, जे
आकारान्त विशेषण	काळा घोडा	काळी घोडी	काळे वासरू
क्रियापद (भूतकाळ)	तो गेला	ती गेली	ते गेले
अनाकारान्त विशेषण	सुंदर मुलगा	सुंदर मुलगी	सुंदर मूल

6. परीक्षेतील सापळे (Common Traps)

- 'बाळ, मूल, वासरू, पाखरू' — प्राणीवाचक असूनही **नपुंसकलिंगी**.
- 'देवता, व्यक्ती' — नेहमी **स्त्रीलिंगी** (ती व्यक्ती, ती देवता), जरी पुरुषाविषयी असले तरी.
- 'कवी' चे स्त्रीलिंग 'कवयित्री' (कवियत्री नव्हे); 'विद्वान' चे 'विदुषी'; 'सम्राट' चे 'सम्राज्ञी'.
- 'मोर' चे स्त्रीलिंग 'लांडोर'; 'रेडा' चे 'म्हैस'; 'बोकड' चे 'शेळी'.
- 'दही' मराठीत नपुंसकलिंगी (ते दही); 'पाणी, सोने, दूध' नपुंसकलिंगी.
- 'वेळ' हा शब्द पुल्लिंगी व स्त्रीलिंगी दोन्ही रूपांत वापरला जातो (तो वेळ / ती वेळ).

7. परीक्षेत वारंवार येणाऱ्या जोड्या

पु. – स्त्री.	पु. – स्त्री.	पु. – स्त्री.	पु. – स्त्री.
पिता – माता	बैल – गाय	नवरा – बायको	सासरा – सासू
वर – वधू	मेहुणा – मेहुणी	दीर – जाऊ	भाऊ – बहीण
कवी – कवयित्री	विद्वान – विदुषी	सम्राट – सम्राज्ञी	साधू – साध्वी
मोर – लांडोर	रेडा – म्हैस	बोकड – शेळी	एडका – मेंढी
युवक – युवती	श्रीमान – श्रीमती	तरुण – तरुणी	देव – देवी
सिंह – सिंहीण	उंट – सांडणी	पुत्र – कन्या	राजा – राणी
शेतकरी – शेतकरीण	पाटील – पाटलीण	नाग – नागीण	गवळी – गवळण

8. लहानपणा दाखवणारी नपुंसकलिंगी रूपे

मोठा प्राणी	पिल्लू (नपुं.)	मोठा प्राणी	पिल्लू (नपुं.)
गाय	वासरू	घोडा	शिंगरू
मेंढी	कोकरू	हरीण	पाडस
शेळी	करडू	पक्षी	पाखरू / पिल्लू

9. नियमानुसार स्त्रीलिंगी रूपांचा सराव तक्ता

पुल्लिंग	स्त्रीलिंग	नियम	पुल्लिंग	स्त्रीलिंग	नियम
गायक	गायिका	अक → इका	स्वामी	स्वामिनी	ई → इनी
पाठक	पाठिका	अक → इका	मनस्वी	मनस्विनी	ई → इनी
सुत	सुता	अ → आ	धनवान	धनवती	वान → वती
कांत	कांता	अ → आ	बुद्धिमान	बुद्धिमती	मान → मती
कर्ता	कर्त्री	ता → त्री	मुलगा	मुलगी	आ → ई
धोबी	धोबीण	ईण	कुत्रा	कुत्री	आ → ई
तेली	तेलीण	ईण	बकरा	बकरी	आ → ई

10. लिंगानुसार निर्जीव नामे — आणखी उदाहरणे

पुल्लिंग (तो)	स्त्रीलिंग (ती)	नपुंसकलिंग (ते)
कागद, ढग, तारा, किल्ला, दरवाजा, खांब, पर्वत, दात, हात, पाय	वाट, खिडकी, बादली, सुई, चप्पल, जीभ, मान, काठी, तलवार, होडी	नाक, तोंड, डोके, बोट, कपाळ, कपडे, जेवण, अन्न, धान्य, लोणी

लक्षात ठेवा : एकाच शरीराचे अवयव वेगवेगळ्या लिंगांत — तो हात, ती मान, ते नाक. म्हणून निर्जीव नामांचे लिंग पाठांतराने व 'तो/ती/ते' लावूनच ओळखा.

सराव प्रश्नसंच (MIX फॉरमॅट)

1 'डोंगर' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) पुल्लिंग (D) नपुंसकलिंग

2 'लेखक' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) लेखिका (B) लेखकी
(C) लेखीका (D) लेखकीण

3 'दिवा' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) उभयलिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) नपुंसकलिंग

4 'भिंत' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) नपुंसकलिंग
(C) उभयलिंग (D) पुल्लिंग

5 'गुणवान' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) गुणवंती (B) गुणवानी
(C) गुणीण (D) गुणवती

6 'गाडी' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) उभयलिंग
(C) पुल्लिंग (D) स्त्रीलिंग

7 'पुस्तक' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) नपुंसकलिंग

8 'वाघ' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) वाघी (B) वाघीण
(C) वाघिणी (D) वाघा

9 'फूल' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) उभयलिंग

10 'सूर्य' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) नपुंसकलिंग
(C) पुल्लिंग (D) स्त्रीलिंग

11 'वासरू' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) उभयलिंग

12 'स्वामी' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) स्वामा (B) स्वामीण
(C) स्वामिका (D) स्वामिनी

13 'दीर' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) नणंद (B) दिरीण
(C) जाऊ (D) दिराणी

14 'गाय' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) गायी (B) बैल
(C) गावा (D) रेडा

15 'चंद्र' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) पुल्लिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) स्त्रीलिंग

16 'नदी' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) उभयलिंग

17 'बाळ' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) उभयलिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) नपुंसकलिंग

18 'कवी' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) कवयित्री (B) कविणी
(C) कवियत्री (D) कवीण

19 'साधू' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) साधूण (B) साधिका
(C) साध्वी (D) साधवी

20 'माता' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) मात (B) मातृ
(C) पिता (D) मामा

21 'भाकरी' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) उभयलिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) पुल्लिंग

22 'सिंह' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) सिंहीण (B) सिंहिका
(C) सिंही (D) सिंहा

23 'पाणी' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) उभयलिंग
(C) पुल्लिंग (D) स्त्रीलिंग

24 'देवता' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) पुल्लिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) नपुंसकलिंग

25 'विद्वान' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) विद्वीण (B) विद्वानी
(C) विदुषी (D) विद्वती

26 'युवक' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) युवती (B) युवका
(C) युवतीण (D) युवकी

27 '____ मुलगी शाळेत गेली.' – योग्य विशेषण रूप भरा.
(A) हुशारा (B) हुशारी
(C) हुशारे (D) हुशार

28 'म्हैस' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) बोकड (B) म्हसा
(C) रेडा (D) बैल

29 'दूध' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) नपुंसकलिंग
(C) उभयलिंग (D) पुल्लिंग

30 'आजोबांनी वासरू बांधले.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) स्त्रीलिंग

31 'पाटील' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) पाटलीण (B) पाटिला
(C) पाटिलिका (D) पाटली

32 'पाऊस' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) उभयलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) पुल्लिंग

33 'व्यक्ती' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) पुल्लिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) स्त्रीलिंग

34 'सम्राट' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) सम्राटी (B) सम्राटा
(C) सम्राज्ञी (D) सम्राटीण

35 'श्रीमान' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) श्रीमंती (B) श्रीमानी
(C) श्रीमाना (D) श्रीमती

36 '____ घोडी वेगाने धावली.' – योग्य विशेषण रूप भरा.
(A) काळे (B) काळ्या
(C) काळा (D) काळी

37 मराठीत लिंगे किती आहेत?
(A) चार (B) दोन
(C) पाच (D) तीन

38 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (लिंगानुसार).
(A) नदी (B) रस्ता
(C) डोंगर (D) दगड

39 'सांडणी' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) घोडा (B) उंट
(C) सांडा (D) सांडण

40 'पंखा' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) स्त्रीलिंग

41 'व्यक्ती प्रामाणिक असावी.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) पुल्लिंग (D) उभयलिंग

42 'नाग' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) नागा (B) नागी
(C) नागिका (D) नागीण

43 'खुर्ची' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) पुल्लिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) स्त्रीलिंग

44 'पाखरू' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) पुल्लिंग

45 'मोर' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) मोरी (B) मोरीण
(C) लांडोर (D) मोरणी

46 'भाऊ' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) बहीण (B) भावीण
(C) भाऊणी (D) भावजय

47 'ते वासरू हंबरत ____.' – योग्य क्रियापद रूप भरा.
(A) होती (B) होता
(C) होत्या (D) होते

48 निर्जीव वस्तूंचे लिंग कशावरून ठरते?
(A) रंगावरून (B) भाषेतील रूढीवरून
(C) आकारावरून (D) नैसर्गिक लिंगावरून

49 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (लिंगानुसार).
(A) घर (B) खुर्ची
(C) भिंत (D) शाळा

50 'लांडोर' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) कोंबडा (B) पोपट
(C) मोर (D) लांडा

51 'शाळा' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) नपुंसकलिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) पुल्लिंग

52 'समुद्राला भरती आली.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) उभयलिंग

53 'तरुण' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) तरुणिका (B) तरुणा
(C) तरुणीण (D) तरुणी

54 'झाड' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) नपुंसकलिंग
(C) पुल्लिंग (D) उभयलिंग

55 'माशी' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) नपुंसकलिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) उभयलिंग

56 'रेडा' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) रेडी (B) गाय
(C) म्हैस (D) रेडीण

57 'नायक' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) नायीका (B) नायिका
(C) नायकीण (D) नायकी

58 'ती व्यक्ती काल ____.' – योग्य क्रियापद रूप भरा.
(A) आली (B) आल्या
(C) आले (D) आला

59 नामाचे लिंग ओळखण्यासाठी कोणते सर्वनाम लावून पाहतात?
(A) मी, तू, आपण (B) तो, ती, ते
(C) काय, कोण, कोणता (D) हा, जो, कोण

60 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (लिंगानुसार).
(A) पाणी (B) दूध
(C) तेल (D) पाऊस

61 'सम्राज्ञी' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) सम्राजा (B) सम्राज्ञ
(C) राजा (D) सम्राट

62 'शेत' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) उभयलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) पुल्लिंग

63 'खुर्च्या मांडल्या.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) स्त्रीलिंग

64 'सेवक' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) सेवकी (B) सेविका
(C) सेवकीण (D) सेवा

65 'समुद्र' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) उभयलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) पुल्लिंग

66 'डास' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) नपुंसकलिंग

67 'बोकड' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) शेळी (B) बोकडीण
(C) बोकडी (D) मेंढी

68 'हत्ती' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) हत्तीण (B) हत्तिका
(C) हत्ता (D) हत्तीनी

69 'नदीला पूर ____.' – योग्य क्रियापद रूप भरा.
(A) आला (B) आली
(C) आल्या (D) आले

70 'देवता' हा शब्द कोणत्या लिंगात आहे?
(A) स्त्रीलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) नपुंसकलिंग

71 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (लिंगानुसार).
(A) कोकरू (B) घोडा
(C) वासरू (D) पाखरू

72 'गवळण' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) गवळी (B) गवळीण
(C) गवळक (D) गवळा

73 'देश' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) उभयलिंग
(C) पुल्लिंग (D) स्त्रीलिंग

74 'घरे सजवली.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) उभयलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) स्त्रीलिंग

75 'यशस्वी' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) यशस्विनी (B) यशस्विका
(C) यशस्वीण (D) यशस्वा

76 'गाईच्या पिल्लाला' काय म्हणतात?
(A) वासरू (B) शिंगरू
(C) कोकरू (D) पाडस

77 'वीज' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) पुल्लिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) नपुंसकलिंग

78 'कोकरू' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) पुल्लिंग

79 'दाता' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) दातीण (B) दाती
(C) दाताणी (D) दात्री

80 'प्रिय' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) प्रिया (B) प्रियीण
(C) प्रियी (D) प्रियका

81 '____ झाड उंच आहे.' – योग्य सर्वनाम भरा.
(A) तो (B) ती
(C) ते (D) त्या

82 'अक' → 'इका' हा नियम कोणत्या शब्दाला लागू होतो?
(A) घोडा (B) गायक
(C) स्वामी (D) वाघ

83 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (लिंगानुसार).
(A) नायिका (B) गायिका
(C) नायक (D) लेखिका

84 'कन्या' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) कन्य (B) सुता
(C) पुत्र (D) कन्यक

85 'हवा' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) उभयलिंग (D) पुल्लिंग

86 'आंबे पिकले.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) उभयलिंग (D) पुल्लिंग

87 'भाग्यवान' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) भाग्यवानी (B) भाग्यवंती
(C) भाग्यवीण (D) भाग्यवती

88 'घोड्याच्या पिल्लाला' काय म्हणतात?
(A) करडू (B) कोकरू
(C) वासरू (D) शिंगरू

89 'आकाश' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) पुल्लिंग

90 'मूल' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) स्त्रीलिंग

91 'तपस्वी' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) तपस्विनी (B) तपस्वीण
(C) तपस्विका (D) तपस्वा

92 'सासरा' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) सासवा (B) सासरीण
(C) सासरी (D) सासू

93 '____ भिंत रंगवली.' – योग्य सर्वनाम भरा.
(A) ती (B) ते
(C) तो (D) तिने

94 'वान' → 'वती' हा नियम कोणत्या शब्दाला लागू होतो?
(A) लेखक (B) भाग्यवान
(C) मुलगा (D) माळी

95 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (लिंगानुसार).
(A) खार (B) माशी
(C) डास (D) पाल

96 'विदुषी' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) विदुष (B) विदुषक
(C) विद्वत (D) विद्वान

97 'पान' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) उभयलिंग (D) पुल्लिंग

98 'पुस्तके वाचली.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) स्त्रीलिंग

99 'शिष्य' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) शिष्यीण (B) शिष्यी
(C) शिष्यिका (D) शिष्या

100 'हरिणीच्या पिल्लाला' काय म्हणतात?
(A) शिंगरू (B) पाडस
(C) वासरू (D) कोकरू

101 'रस्ता' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) नपुंसकलिंग
(C) पुल्लिंग (D) स्त्रीलिंग

102 'पाल' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) उभयलिंग

103 'बालक' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) बालिका (B) बाली
(C) बालकीण (D) बालकी

104 'बुद्धिमान' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) बुद्धिमानी (B) बुद्धिमंती
(C) बुद्धिमानीण (D) बुद्धिमती

105 '____ दगड जड आहे.' – योग्य सर्वनाम भरा.
(A) ते (B) तो
(C) ती (D) त्या

106 'ई' → 'इनी' हा नियम कोणत्या शब्दाला लागू होतो?
(A) धोबी (B) तेली
(C) यशस्वी (D) माळी

107 खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा.
(A) विद्वान – विदुषी (B) कवी – कवियत्री
(C) सम्राट – सम्राज्ञी (D) दाता – दात्री

108 'शेळी' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) एडका (B) बोकड
(C) रेडा (D) शेळा

109 'वारा' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) पुल्लिंग
(C) उभयलिंग (D) नपुंसकलिंग

110 'नद्या दुथडी भरून वाहतात.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) नपुंसकलिंग
(C) पुल्लिंग (D) उभयलिंग

111 'कोंबडा' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) कोंबडीण (B) कोंबडणी
(C) कोंबडी (D) कोंबडिका

112 'मेंढीच्या पिल्लाला' काय म्हणतात?
(A) करडू (B) शिंगरू
(C) कोकरू (D) पाडस

113 'पृथ्वी' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) उभयलिंग
(C) पुल्लिंग (D) नपुंसकलिंग

114 'ढेकूण' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) उभयलिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) पुल्लिंग

115 'माळी' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) माळीण (B) माळा
(C) माळिका (D) माळिनी

116 'राजा' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) राजीण (B) राणी
(C) राजिका (D) राजी

117 'बाळ खुदकन ____.' – योग्य क्रियापद रूप भरा.
(A) हसली (B) हसल्या
(C) हसले (D) हसला

118 खालीलपैकी कोणत्या शब्दाचे स्त्रीलिंग 'ईण' लावून होते?
(A) प्रिय (B) दाता
(C) धोबी (D) लेखक

119 खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा.
(A) मोर – मोरणी (B) रेडा – म्हैस
(C) बोकड – शेळी (D) बैल – गाय

120 'मेंढी' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) बोकड (B) रेडा
(C) एडका (D) मेंढा

121 'पेटी' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) उभयलिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) नपुंसकलिंग

122 'डोंगर हिरवेगार झाले.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) पुल्लिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) उभयलिंग

123 'मेहुणा' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) मेव्हणीण (B) मेहुणीण
(C) मेहुणी (D) मेहुणिका

124 'शेळीच्या पिल्लाला' काय म्हणतात?
(A) कोकरू (B) पाडस
(C) करडू (D) वासरू

125 'सोने' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) स्त्रीलिंग (B) उभयलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) पुल्लिंग

126 'लेकरू' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) स्त्रीलिंग
(C) उभयलिंग (D) नपुंसकलिंग

127 'घोडा' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) घोडणी (B) घोडिका
(C) घोडी (D) घोडीण

128 'वर' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) वरीण (B) वरा
(C) वरी (D) वधू

129 'माझी _____ वही हरवली.' – योग्य विशेषण रूप भरा.
(A) नव्या (B) नवी
(C) नवा (D) नवे

130 'वेळ' या शब्दाबद्दल योग्य विधान —
(A) फक्त नपुंसकलिंगी
(B) पुल्लिंगी व स्त्रीलिंगी दोन्ही वापरतात
(C) याला लिंग नाही
(D) फक्त पुल्लिंगी

131 खालीलपैकी योग्य जोडी ओळखा.
(A) दीर – नणंद (B) दीर – दिराणी
(C) दीर – भावजय (D) दीर – जाऊ

132 'वधू' या स्त्रीलिंगी शब्दाचे पुल्लिंगी रूप कोणते?
(A) वधा (B) वर
(C) नवरी (D) वधु

133 'तेल' या नामाचे लिंग ओळखा.
(A) पुल्लिंग (B) उभयलिंग
(C) नपुंसकलिंग (D) स्त्रीलिंग

134 'अंगणात पाडस खेळत होते.' – अधोरेखित नामाचे लिंग ओळखा.
(A) नपुंसकलिंग (B) उभयलिंग
(C) पुल्लिंग (D) स्त्रीलिंग

135 'अध्यापक' या शब्दाचे स्त्रीलिंगी रूप कोणते?
(A) अध्यापा (B) अध्यापिका
(C) अध्यापकी (D) अध्यापकीण

136 'वासरू, शिंगरू, पाडस' ही नामे कोणत्या लिंगात?
(A) नपुंसकलिंग (B) उभयलिंग
(C) स्त्रीलिंग (D) पुल्लिंग

उत्तरसूची व स्पष्टीकरण

1 (C) पुल्लिंग — तो डोंगर → पुल्लिंग.
2 (A) लेखिका — लेखक → लेखिका.
3 (A) पुल्लिंग — तो दिवा → पुल्लिंग.
4 (A) स्त्रीलिंग — ती भिंत → स्त्रीलिंग.
5 (D) गुणवती — गुणवान → गुणवती.
6 (D) स्त्रीलिंग — ती गाडी → स्त्रीलिंग.
7 (D) नपुंसकलिंग — ते पुस्तक → नपुंसकलिंग.
8 (B) वाघीण — वाघ → वाघीण.
9 (C) नपुंसकलिंग — ते फूल → नपुंसकलिंग.
10 (C) पुल्लिंग — तो सूर्य → पुल्लिंग.
11 (C) नपुंसकलिंग — ते वासरू → नपुंसकलिंग.
12 (D) स्वामिनी — स्वामी → स्वामिनी.
13 (C) जाऊ — दीर → जाऊ.
14 (B) बैल — बैल → गाय.
15 (B) पुल्लिंग — तो चंद्र → पुल्लिंग.
16 (C) स्त्रीलिंग — ती नदी → स्त्रीलिंग.
17 (D) नपुंसकलिंग — ते बाळ → नपुंसकलिंग.
18 (A) कवयित्री — कवी → कवयित्री.
19 (C) साध्वी — साधू → साध्वी.
20 (C) पिता — पिता → माता.
21 (C) स्त्रीलिंग — ती भाकरी → स्त्रीलिंग.
22 (A) सिंहीण — सिंह → सिंहीण.
23 (A) नपुंसकलिंग — ते पाणी → नपुंसकलिंग.
24 (C) स्त्रीलिंग — ती देवता → स्त्रीलिंग.
25 (C) विदुषी — विद्वान → विदुषी.
26 (A) युवती — युवक → युवती.
27 (D) हुशार — हुशार अविकारी.
28 (C) रेडा — रेडा → म्हैस.
29 (B) नपुंसकलिंग — ते दूध → नपुंसकलिंग.
30 (A) नपुंसकलिंग — ते वासरू.
31 (A) पाटलीण — पाटील → पाटलीण.
32 (D) पुल्लिंग — तो पाऊस → पुल्लिंग.
33 (D) स्त्रीलिंग — ती व्यक्ती → स्त्रीलिंग.
34 (C) सम्राज्ञी — सम्राट → सम्राज्ञी.
35 (D) श्रीमती — श्रीमान → श्रीमती.
36 (D) काळी — स्त्रीलिंग → काळी.
37 (D) तीन — पुल्लिंग, स्त्रीलिंग, नपुंसकलिंग.
38 (A) नदी — नदी स्त्रीलिंगी.
39 (B) उंट — उंट → सांडणी.
40 (B) पुल्लिंग — तो पंखा → पुल्लिंग.
41 (B) स्त्रीलिंग — ती व्यक्ती.
42 (D) नागीण — नाग → नागीण.
43 (D) स्त्रीलिंग — ती खुर्ची → स्त्रीलिंग.
44 (C) नपुंसकलिंग — ते पाखरू → नपुंसकलिंग.
45 (C) लांडोर — मोर → लांडोर.
46 (A) बहीण — भाऊ → बहीण.
47 (D) होते — नपुंसकलिंग एकवचन → होते.
48 (B) भाषेतील रूढीवरून — रूढीने.
49 (A) घर — घर नपुंसकलिंगी.
50 (C) मोर — मोर → लांडोर.
51 (C) स्त्रीलिंग — ती शाळा → स्त्रीलिंग.
52 (B) पुल्लिंग — तो समुद्र.
53 (D) तरुणी — तरुण → तरुणी.
54 (B) नपुंसकलिंग — ते झाड → नपुंसकलिंग.
55 (C) स्त्रीलिंग — ती माशी → स्त्रीलिंग.
56 (C) म्हैस — रेडा → म्हैस.
57 (B) नायिका — नायक → नायिका.
58 (A) आली — व्यक्ती स्त्रीलिंगी.
59 (B) तो, ती, ते — तो/ती/ते.
60 (D) पाऊस — पाऊस पुल्लिंगी.
61 (D) सम्राट — सम्राट → सम्राज्ञी.
62 (C) नपुंसकलिंग — ते शेत → नपुंसकलिंग.

63 (D) स्त्रीलिंग — ती खुर्ची.
64 (B) सेविका — सेवक → सेविका.
65 (D) पुल्लिंग — तो समुद्र → पुल्लिंग.
66 (B) पुल्लिंग — तो डास → पुल्लिंग.
67 (A) शेळी — बोकड → शेळी.
68 (A) हत्तीण — हत्ती → हत्तीण.
69 (A) आला — पूर पुल्लिंगी.
70 (A) स्त्रीलिंग — ती देवता.
71 (B) घोडा — घोडा पुल्लिंगी.
72 (A) गवळी — गवळी → गवळण.
73 (C) पुल्लिंग — तो देश → पुल्लिंग.
74 (C) नपुंसकलिंग — ते घर.
75 (A) यशस्विनी — यशस्वी → यशस्विनी.
76 (A) वासरू — वासरू.
77 (C) स्त्रीलिंग — ती वीज → स्त्रीलिंग.
78 (C) नपुंसकलिंग — ते कोकरू → नपुंसकलिंग.
79 (D) दात्री — दाता → दात्री.
80 (A) प्रिया — प्रिय → प्रिया.
81 (C) ते — झाड नपुंसकलिंगी.
82 (B) गायक — गायक → गायिका.
83 (C) नायक — नायक पुल्लिंगी.
84 (C) पुत्र — पुत्र → कन्या.
85 (B) स्त्रीलिंग — ती हवा → स्त्रीलिंग.
86 (D) पुल्लिंग — तो आंबा.
87 (D) भाग्यवती — भाग्यवान → भाग्यवती.
88 (D) शिंगरू — शिंगरू.
89 (C) नपुंसकलिंग — ते आकाश → नपुंसकलिंग.
90 (A) नपुंसकलिंग — ते मूल → नपुंसकलिंग.
91 (A) तपस्विनी — तपस्वी → तपस्विनी.
92 (D) सासू — सासरा → सासू.
93 (A) ती — भिंत स्त्रीलिंगी.
94 (B) भाग्यवान — भाग्यवान → भाग्यवती.
95 (C) डास — डास पुल्लिंगी.
96 (D) विद्वान — विद्वान → विदुषी.
97 (A) नपुंसकलिंग — ते पान → नपुंसकलिंग.
98 (A) नपुंसकलिंग — ते पुस्तक.
99 (D) शिष्या — शिष्य → शिष्या.
100 (B) पाडस — पाडस.
101 (C) पुल्लिंग — तो रस्ता → पुल्लिंग.
102 (C) स्त्रीलिंग — ती पाल → स्त्रीलिंग.
103 (A) बालिका — बालक → बालिका.
104 (D) बुद्धिमती — बुद्धिमान → बुद्धिमती.
105 (B) तो — दगड पुल्लिंगी.
106 (C) यशस्वी — यशस्वी → यशस्विनी.
107 (B) कवी – कवियत्री — शुद्ध रूप कवयित्री.
108 (B) बोकड — बोकड → शेळी.
109 (B) पुल्लिंग — तो वारा → पुल्लिंग.
110 (A) स्त्रीलिंग — ती नदी.
111 (C) कोंबडी — कोंबडा → कोंबडी.
112 (C) कोकरू — कोकरू.
113 (A) स्त्रीलिंग — ती पृथ्वी → स्त्रीलिंग.
114 (D) पुल्लिंग — तो ढेकूण → पुल्लिंग.
115 (A) माळीण — माळी → माळीण.
116 (B) राणी — राजा → राणी.
117 (C) हसले — बाळ नपुंसकलिंगी.
118 (C) धोबी — धोबी → धोबीण.
119 (A) मोर – मोरणी — मोर – लांडोर.
120 (C) एडका — एडका → मेंढी.
121 (C) स्त्रीलिंग — ती पेटी → स्त्रीलिंग.
122 (B) पुल्लिंग — तो डोंगर.
123 (C) मेहुणी — मेहुणा → मेहुणी.
124 (C) करडू — करडू.
125 (C) नपुंसकलिंग — ते सोने → नपुंसकलिंग.
126 (D) नपुंसकलिंग — ते लेकरू → नपुंसकलिंग.
127 (C) घोडी — घोडा → घोडी.
128 (D) वधू — वर → वधू.
129 (B) नवी — वही स्त्रीलिंगी.
130 (B) पुल्लिंगी व स्त्रीलिंगी दोन्ही वापरतात — तो वेळ / ती वेळ.
131 (D) दीर – जाऊ — दीर – जाऊ.
132 (B) वर — वर → वधू.
133 (C) नपुंसकलिंग — ते तेल → नपुंसकलिंग.
134 (A) नपुंसकलिंग — ते पाडस.
135 (B) अध्यापिका — अध्यापक → अध्यापिका.
136 (A) नपुंसकलिंग — नपुंसकलिंग.

सर्व विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी हार्दिक शुभेच्छा! — Mpsckeeda